

Megjelenik
iden kedden.

Allemi részét illető kölcsönök
szerkesztőhöz (Koröcs-utca, 16. sz.)
intézendők.

Bérmertelen leveleket nem
fogadunk el.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Előzetési föltételek:

Egyes évre 6 jrt
Fél évre 3 " "
Ngyvet évre 1 " 50 kr.

HIRDETÉSEK DÍJA:

öt hasábos petit sor 5 kr.

NYILTTER:

három hasábos petit sor 15 kr.

KASSA és VIDÉKE

Politikai és vegyestartalmu hetilap.

A szépesi gazdasági egyesület közlönye.

Az előzetési pénzek és hirdetői díjak,

átalában a lap anyagi részét illető köz-
lemények a kiadó-hivataltól (Pannónia
könyvnyomda és kiadó-részvénytársaság)
intézendők.

Hirdetményeket elfogad:

Hausenstein és Vogler Budapesten.
Bécsben, Berlinben, Münchenben, maj-
nai Frankfurtban, Stuttgartban, Ham-
burgban és Bernben. *Mosse Rudolp*
Bécsben, Prágában, Münchenben, Ham-
burgban, Nürnbergben, majnai Frank-
furtban, Strassburgban, Berlinben, Zü-
richben, Borszlóban és Nürnbergben.
Lang L. nemzetközi hirdetői irodája
Budapesten. *A dátumet hird. iroda*
Stuttgartban. *A Jilgerléte könyvke-
reskedés* Frankfurtban. *Schlotté E.*
Bresnában. *Fort Jenő* Lipszében.

Tanulságos vezéreikk.

„Kelekner a Lojzi nagy ember. Nem hisznek — esedezek — pedig az ugy van. Nagy ember isz, jo ember isz. Jo ember — kirek — mert fogadzsbul 10 forintot ata muzeum-egyletnek — papiron. Nagy ember — esedezek — mert kiata romai jogot autografiaba. A melyik jurista be-
vagtta, beleset buskomorsagba, is aluta egisz nap. Ojan makonyfile könyv az — esedezek. Ha be-
agyak pinéslinek, elpatkolja tüle. Nagy ember a Lojzi, mert nagy aldomadzokat tuggya mondogat-
nyi. Ha ü kezdi beszidhez, örül hazi gazda. Ven-
dignek elmegy itvagyja, is megmaragya itel meg
ital. Politikaba valosagozs esodalat. Nines az az
ember, a mely megmondana, milyen az ü szine.
De azirt legtüben azt alitgatyak, hogy feteke. Rend-
szeriez nize jezsuista, szelid mint a galamb, de
ravasz mint a kigyó. Kivül idezs, belül csupa epe.
Elveire nize Szilagyí Virgiliista, azal a külömb-
sigel, hogy Szilagyiban túb a Virgilius, Kelek-
nerbe meg túb a Lojzi. Soha íletibe nem mondot
egyzensz alitazs, mindig ojat, ha akarok vembezs,
hu akarok nem vembezs. Rabulizta tetütül talpig.
Mint tanulo jo, mert vighetlen gyuzi magolazs,
mint tanar vizsilyezs, mert rabulismuzsra tanitya
juveniszeket. „Szabad egyház”-ba videlmezet rever-
salisokat, de beszilte polgari hazasag melet isz.
Gyüloli felekezetenküli közözs iskola, de csinálja
nyomatot galandfirgeket elméleti szabadelvusigrül.
Gyüloli mindenkit, a ki egyyzensz, — mert ü gurbe.
Sokaig olakota közgyülyis körül, mig fusio ílesz-
tünek vite municzipiumba. Nagyon oda valo, mert
ugy isz kevis ot az ember, a ki konfusio csinálja
fusio közöt. Egy a szerencse, hogy ha otan meg-
ereszt beszidcsiplüpiget, hat levagja ütjet Pap
a Sanyi, a mely tuggya beszidhez. Van Lojzinak
lapja isz. követeim alasad — „Kaszazvidik”. Anak
sajtasagos születtize van. A plübania isz a kaptalan
tartokat ütöt keresztvizre. Egisz papsag bealota
komanak. Daczara, anak mostan szabadelvi part
tartya bene szusz. Tecik tunyi — esedezek —,
ojan lesz az a szabadelvüsig, mint a haz, a melyet
papi pinzen veszne isz ipitenek. Hogy isz mongya
tot küzmoadzs:

u popa veszerazs,
jaj biskup heze, spivazs.
Grajzar ruzi ozi Gaganjee,
jak on hvizda, taki tanjee.

Lojzinak — kirek — van haza isz. *) Hazaja
isz van. Mint a salamander, meg a kigyó szereti
a nyirkoszt. Ha meghalja, sirjara fognak írnyi ijen
sirverset:

Cibil ruhat viselgetem,
Szaz jezsuitan tulietem.
Furesa dalokat daloltam,
Papi notara tanzoltam;
Kasan vit el a tatar,
It voltam in csalmadar.

A Lojzi-kigyó legujaban kit embert marta
meg, is mert nem ír fel a ketünek magasagaig,
hat beharapta csizmaba. A Moskovics fúorvost azal
vadolta, hogy kenyiririgysigbul szintete be Mati
Dominikanusznak a mestersigít. Pedig hat egisz
varos tuggya, hogy Moskovics nem íluskodik papi
asztaloknak morzsain, hanem ojan emberbarat, a
mely soha önzisbul nem cselekte semmit. Az öreg
sast a Szikait is csak ugy alotamba szurta meg
franya kigyó haszontalan vezirezikbe. De rigyazon
magara tot boa consriktor, mert kiszedegetnek a
mírges fogat, is aztan majd megszeliidül maganak.
Az olyan elvemberkiknek, a melyeknek a jelszavuk:

*) Kiegészítésül meg lehetett volna említeni, hogy van — hála Istennek — nagyszámú családja is, adóajt pontosan ísietti, kötelezettségeinek is megfélel. beperelvi, végre-hajtással lenyegteve nem volt, senkit meg nem esalt etb.

„querenda pecunia primum”**) — kar önzetlen,
tisztja jelemeket saral dobahnyi, mert az, a ki sar-
ban turkalja, anak lueszkosa a keze.***) De azirt
ne tesik publikumnak megharagunyti, mert in csak
ugy beszilek, mint egyszeri ember.†

Ifj. Kányamester.

A sajtótörvények rendeliks a többiközt a miénk
is egyik rendeletében megparanosolja, hogy a sajtó-
vétségek esetei alapján hozott elmarasztó ítéletek-
ket az illető lapkiadóknak, vagy kiadóknak, lapjuk
legközelebbi számában közzétenni tartoznak.

Véletlenül lapunk is vétséget követett el. —
Meg ne ijedjenek t. olvasóink, kérjük, —
nem a sajtótörvények, hanem a Kassán uralkodó
cliche-szellem (nem félsége) alsága ellen!!

Csak így magyarázható meg, hogy legkö-
zelebb e szellem egyik, oroszlándörbe öltözött cham-
pionja, ifj. Kányamester az ő böles mondásaiban
az „A.-K. Közlöny” e hó 12-i 32-vel jelölt szá-
mában nem is lapunkra, hanem egyenesen a szer-
kesztőre türmed s valóban böleseségtől, — melyet
a malom alatt, honnét megugrott, szedett fel, — duz-
zadzó mondásaiban a fenebbi épületes dolgokat
mondja el az állítólag megsértett Moskovics fő-
orvos érdekében, kiről állítólag az egész város tudja
hogy „nem élösködik papi asztalok morzsáin, ha-
nem olyan emberbarát a mely soha önzésből nem
cselekedett semmit” és másodsorban az „örög sas,
a Szikait” védelmére, kit állítólag „haszontalan ve-
zereikkben” állítólag „franya kigyó csak ugy alot-
tomban” szurt legyen meg.

Sajnálni sajnálhatunk ugyan, hogy Szikay ur
tulbuzgó barátai utóbbi vezéreikkünk lényegét Szi-
kay urra alkalmaztatónak találják, de — minthogy
a vezereikkben senki megnevezze s megjelölve
ninesen s eskakis egyes éleletesemények reflexiói vannak
visszatükrözötve — óvakodunk a sajnálkozásnak
meg oly csekély kifejezésétől is! —

Különben, ha Szikay ur tanácsot kérne töl-
lünk, habozás nélkül ajánlónk neki, hogy utasítsa
rendre az ily tulbuzgó barátokat, kiktől — azt
tartják — előnyösebb óvakodni mint még az —
ellenségétől is. —

Olvasóinktól mindenesetre boesánatot kértünk,
hogy az „A.-K. Közlöny” hasábjain hasonló szel-
lemben már több ízben találtattott ilyen böles
mondásokból ízletetöül a szerkesztőségünkre vonat-
kozó részt átvettük, de — mert meg vagyunk gyö-
zödvé, hogy „ab inimizis vituperari laus est”, s
hogy az ízletetönek célja csakugyan vituperatio,
mi ránk nézve dics, továbbá, mert meg vagyunk
gyözödvé, hogy ezer vezereikk sem lenne képes na-
gyobb világot vetni azon emelkedettségre (!) azon
higgadt, józan irányra (!) a sajtó magasztos és
nagy feladata körül való azon tájékozottságra (!)
mely az „A.-K. Közlöny” tüzhelyénél otthonos,
— nem tehetjük, hogy a sajtótörvények rendeleté-
nek analogiája szerént ne közöltük volna azon
önmagát s a lapot, melyben ilyesek napirenden
vannak, jellegző s épen azért hallgatag elítélt, tá-
jékoztató s épen azért tanulságos, könyamesteri cí-
tált vezereikket.

Többire ugyan hogy is mondta Göthe:

„Ez csakugyan eredeti!
Isten boesása meg neki.”

„Hagy ellenségidet duzzogni,
Tedd, mintha nem is hallanád.
Ha tagadjak hogy tudsz mozogni:
Járj előtök fölebb-alább.”

**) Hát Kányamester Mirabeau társadalmi 3 élet-
módjának ugyan melyike szerént tartja fen magát? Fize-
tésben kell részesülni minden-nek, vagy pedig koldusnak,
vagy tolvajnak lenni. Ezt mondta — Mirabeau. Samint
jól tudjuk, az egykori Haladás hasábjain garadáldokló Köny-
amester már hosszabb idő óta jelenleg is nem ingyen
dolgozik az „Kaschauer Zeitung-ba”?! Ez isz egy-
kora az „A.-k.-Közlöny” által le-leemeltetik, isz csak oly
monus ab obsequio-féle, valamint az: hogy Moskovicsot és az
örög sást ily hővel pártfogolni törekszik.

***) Ezt Kányamester kétségtelenül magán tapasztalta.
Wie der Schelm etc.

Fölszólalás a tüztöltés ügyében!*)

A tüztöltés intézménye általánosan elismert
jótékony intézmény. És mégis mostoha sorban
részesül: alimizsnán, kegyelemkenyérben tengődik!
Tagadhatlanul keserves élet, mely koldusbotra
utalva jelenkezik!

E körülményen okvetlenül és szükségkép
változtatni kellene.

Ez intézményről időről-időre hírlapokban
számos cikk olvasható, melyek — telve dicsérettel,
elismeréssel írta, — támogatásra sarkalni hivat-
vák, de sehol egyetlenegy pozitív javaslat arra,
hogy megalázó s ideiglenes állapotából erős, biztos,
jótékony hatáshoz méltó helyzetbe hozassék.

Íly indítvány nem lesz tán fölösleges. Már
azzal is nyertem, ha legalább eszmét nyilvánítottam
s általa hatnom sikerült aziránt: miképen volna
ezen intézmény kellőkép szabályozandó, — a szük-
séges szervevényekkel és eszközökkel ellátva —
állandósítandó, — hogy magas feladatának és fontos
szerepökének annálbizonyosabban megfelelhessen.

Tekintsük meg közelebbről: kinek hoz ez
intézmény elsősorban hasznot? Azt mondják:
„Mindenesetre a házi uraknak! A házi urak fizet-
senek tehát! S ez állítás mindamellett sem ala-
pos. (Egyes kivételektől el kell tekintenünk) Nem
alapos azért, mert legalább az előrelátó, a rendes
házi-urak mindenesetre mind biztosítják tulajdonai-
kat s netaláni szerencsétlenség esetén teljesen jo-
gosult kárterítést követelhetnek. Azokért pedig,
kiknek biztosítani nem tetszik, a biztosítók csak
nem fizethetnek; legalább nem méltányos — hogy
fizessenek.

Ha tehát tüzvészélykor több ház megmente-
tik, — mert hisz itt nyilvánul a tevékenység s
ez az elérendő cél —: az felreismerhetlenül a
biztosító-intézetek haszna, mely által azok részéről
érenként több ezerre menő kiadás takarítottik meg.
Következésképp az igazság ugy hozza magával, hogy
ki a haszon, az fedezze a megkívántó kiadásokat
is; mert hiszen egy napszamos sem dolgozik
aréggett, hogy napi bérét más szebelje be s minden-
esetre legalább is jó-bóloland volna, ki a sült gesz-
tenyét a tüzből más javára szedná ki.

Fájdalom! sok ház perse hogy biztosítva
nines és ha tüzvészkor ilyenek mentve meg, ez
már természetesen a házi urak előnyére és has-
nára történik. Ennek továbbra is így maradnia
nem kellene. Evégre minden háztulajdonos kötelezendő
volna házának biztosítására!**) Ennek jótékonyaságát
csak akkor érezzük, midőn a szerencsétlenség utólr.
E jótékonyaság elfogadására, illetőleg megnyerésére
kit-kit szoritani kellene, hogy szerencsétlenség idején
a kötelességeiket betöltő polgarok jószívűségét s
adakozását igénybe venni ne kényszerüljenek. Ki
azt akarja, hogy rajta segítsenek, segítsen ő is
önmagán. A segítséget a biztosítás nyújtván, szük-
sésképp biztosítani kell és pedig mindenütt és min-
denfelé, városokban épen ugy, mint községeinkin.
(Folytatjuk.) R. I.

Városi élet.

A f. évi auguszt. 5. és 6-iki közgyűlésen a
Schwarz Farkas városi bérlo óvadéka kérdésének
megoldásával megbízott küldöttség — jelentésének
beadására szólítottott fel. — Az igazoló választ-
mány határozata, — melylyel a f. évi július 18-án
tartott választás alkalmával az I-ső negyedben
megválasztott Timkó József, Répászy Mihály,
Papp Sándor, Magócsy János, Régen Antal, Zema-
nyai Rezső és Belágh Samu és a II. negyedben
megválasztott Répászy József mint választott bi-

*) E mindenesetre fontos és közérdekű kérdést örömmel
fejtegetjük és kérjük az igen tisztelt cikkíró urat, hogy
eszméivel lapunkat gyakrabban sziveskedjék gazdagítani.

**) Mennyire találkoznak a gondolkodó fők. Ez álta-
lános biztosítási kötelezettség eszméjét tüzetesen fejtegetve
találjuk Száva Farkas „Monopolium” mellett
és ellen” című röpiratában is (lásd lapunk 9. számának
„Irodalom” című rovatát.) Szerk.

zottsági tagok igazoltának, — tudomásul vétetett. — A honvédelmi m. kir. minisztériumnak f. évi 13636. IV. sz. a. kelt rendelete folytán a lovak megszemlézése és osztályozása határidejűll f. é. 9. október hó 17. 18. 19. és 20-ik napjának d. e. 9. délután pedig 3 órája, evégre szolgáló helyiségül pedig a városi major tüzettét ki. Ennek közhírre vételével, valamint a hárzdjáték megállítására vonatkozó módosított s felsőbb helyen jóváhagyott szabályrendelet életbeléptetésével a tanács bizatott meg. — A f. é. február hótól több hely, vegyes-kereskedőnél elkobzott szesz és szeszszitalok után befolyt összeg a szerződés I. pontja értelmében a regále-bérlő társulatnak kiadni határozatott. — A kalvári erdőben kivágott műszer-fa csekély mennyisége miatti szembetűnően kevés jövedelem okainak kipuhatolására a következmények okozója iránt teendő kellő nyomozat megtartása után a szükségessé javaslat eléterjesztésére külön bizottság küldött ki. — A közgyámi állomás szervezésének sűrűs elintézése végett a helyügyminisztériumhoz sürgető felterjesztés intéztetni határozatott. — A polgármesterhez a gyűnyagoknak a várostól való távollatása tárgyában hozott határozat érvényesítése iránt intézett interpellatoria — a polgármester a legközelebbi közgyűlésre ígérte választát. — A polgármester hozzáintézett interpellatio folytán kijelenti, hogy a faraktárnak a téli idenyre megkivántató famennyiséggel leendő ellátása iránt a kellő intézkedések megtétték. — Zemányi Lázár t. ügyész a közgyűlésekben való megjelenésre felszólítottani rendeltetett. — A Novotni Ferdinand csodómege ellen fenálló 630 frtnyi árpanvántári követelés netaláni veszélyeztetése esetén, minden káros eshetőség és felelőség sulya az árvászeki elnök s tisztú ügyészre hárítatott. Együttal a szki elnök megkerestetni határozatott, hogy jövőre a várost érdeklő végzések a polgármesternek kézbesíttessenek. — A helybeli gazdasági tanintézetnek még ez évben történő megnyitása végett a földmivelés- ipar- és kereskedelmi minisztériumhoz felterjesztés fog intéztetni. — A bizottsági tagokra néve határozatott, hogy az illető osztályokba leendő tetszészserenti beosztásuk iránt a polgármesternél jelentkezzenek. A tetszészserenti beosztás végettú jelentkezésre pedig az illető b. tagoknak körlevél által való felhívatása a főjegyzőre bizatott. — A köz-mulató viharok által megrongált székesegyház helyreállítása iránt Francsek I. interpellatioja folytán egyhangulag a következő indítvány fogadtatott el: Intézzék az m. kir. minisztériumhoz és a magas képviselőházhoz felirat, melyben. tekintve azt, hogy a legközelebbi viharok annyira megrongálták e világhírű műkinestet, hogy a város mint kegyur roncstól pénzügyi helyzete miatt itt-ott javítani igen, de a székesegyházat a végronlástól megóvni nem képes és tekintettel arra, hogy az

országgyűlés a műemlékek fentartására mindig szokott a költségvetésbe bizonyos összeget felvenni, a műemlékek bizottságának a miniszterhez intézett jelentései figyelembe-ajálása mellett felkéressék, hogy a jövő költség-előirányzatba a kassai székesegyház javítására és fentartására bizonyos összeget felvenni s illetve megállapítani méltóztassák. A kassa-városi és abaujmegei országgyűlési képviselők felkéressenek, hogy a költségvetés tárgyalásánál ebbeli kérvényeinket teljes erővel pártolni sziveskedjenek. Végre a helybeli püspök ur kerestessék meg, miszerint a város közönségével karöltve nyújtsen anyagi segélyt a székesegyház javításához. — Az utak helyrehozgatása s jókarban-tartása iránt — ugyanacsak Francsek I. interpellatioja folytán — a mérnöki hivatal utasítottani határozatott. — Seiler Lőrinc és fia kaszinói bérlők bérléengedés irántú kérelmekkel elutasítottak. — Langsch Rezső berki bérlő bérléengedés irántú kérelmének hely szintén nem adatott, azonban a bérlőtárgyban esett károkna a bérlővel leendő békés kiegyenlítésével a már ezügyben eljárt bizottság lett megbizva. — Kusza Mihály tisztasági felügyelőnek 100 frt előleg tétetett folyórá. — Osz. Szták Jánosné bábat oklevele kihirdetett. B. P.

V e g y e s e k .

— *Ő cs. és apost. kir. Felsége Prámer Alajos* tolelvasi lelkész és kerületi alesperest zempléni főesperessé legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. — *A néhai Ferdinand királyért* viselt legmelyebb gyász a f. évi aug. hó 18-án u. m. 6. ós. és ap. k. Felségének születése napján tartandó ünnepélyességek alkalmából azon egy napra letendő leszén. Ugyanilyen eljárás lesz követendő a Sz.-Istvánnapi ünnepélyek alkalmával is. — *Magyarország bíbornoku* herceg-prímás ő ementiaja írja a „M. K.” — az év első felében 66,700 forintot adományozott iskolai, egyházi és jótékony célokra. — *A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter* Sárosmegyében keblezett Héthárs községnak megengedte, hogy az ott évenként aug. 27-én tartandó országos vásár ezévben kivételkép. folyó évi szeptemb. hó 2-ik és 3-ik napján tartathassék meg. — *Kraticsevics altábornagy* az esküt e hó 9-én délelőt tette le mint a magyar testőrség új kapitánya. Az eskü tárgyát képező kötelességeket egy külügyminiszteri tanácsos. — az eskümitát pedig Andrassy Gyula gróf külügyminiszter olvasta fel előtte. Mint tanuk Hohenlohe herceg első főudvarmester és a főkamaras helyettesek voltak jelen. Fraticsevics diszgyenruhában volt. Az eskületlet után az első főudvarmester által kísértén ünnepélyes bemutatásra a trónörökös lakosztályába ment.

— *Kapitányi* hivatali rendeletnél fogva den eseléd legalább 2—3 hónapot tartoz helyen szolgálni, kivéve ha rossz bánás miatt zetők türehtetlen volna. Ez intézkedés o képezi, hogy a eselédek uraikat el ne hagy a hónap közepén.

— A kassai kereskedelmi és iparkamara utján vettük s az ügy érdekében ezennel közöljük a következő meghívást: Az ipari oktatást és házi ipart terjesztő felvidéki egyesület f. hó 22-én d. e. 10 órakor Kassán, a városház tanácstermében alakuló közgyűlést fog tartani, melyre Abauj, Torna, Szepes, Sáros, Zemplén, Borsod megyék és a XVI. székesi város törvényhatóságai, az ezen megyék területén fekvő királyi- és szabad városok képviselői és tisztú karai, valamint az eddig bejegyzett s még bejegyzendő egyesületi tagok, teljes tisztelettel meghívhatnak. Tervrajz: augusztus 21-én estve 8 órakor Schalkház szállodája ebédtő termében ismerkedési estély, 22-én délelőt 10 órakor alakuló közgyűlés. Napirend: a végrehajtott bizottság által kidolgozott alapszabályok megvitatása. Kassán, 1875. augusztus 10-én. Az ipari oktatást és házi ipart terjesztő felvidéki egyesület idegl. központú választmánya nevében: Bárczay Albert, Abauj-és Tormamegyék s sz. kir. Kassa város főispánja, id. elnök. Deil Jenő, keresk. és iparkamaral titkár, id. titkár.

— *A kassai szabad- és királylövész* f. évi szeptember hó 5, 6, 7 és 8-án következő rendben fog az itteni polgári lövöldében megtartatni. Szeptember 5-én reggeli 1/2 7 órakor összejövetel a városház udvarában, egyenruháva, fegyveresen és az egyleti jelvénynyel ellátva. Pont 7 órakor indulás a es. kir. katonai zenekar kíséretében a lövészkirály lakásához, onnet pedig a lövöldébe. 8 órakor a lövész kezdeté, mely tart déli 12 óráig, d. u. 2 órától estig. Délután 5 órakor zene a kertben. Szeptember 6-án és 7-én a lövész folytatása reggeli 7 órától déli 12 óráig, d. u. 2 órától estig. Szeptember 7-én d. u. 5 órakor zene a kertben. Szeptember 8-án a lövész folytatása reggeli 7 órától déli 12 óráig. 1/2 1 órakor társas ebéd. Délután 2 órától 5-ig zárlovészlet. 1/2 6 órakor kimérése és osztályozása a jutalomdíjakra pályázó lövészeknek. 6 órakor a díjak kiosztása. 6 1/2 órakor a lövészkirály ünnepélyesen haza kísértetik. Visszajövet bucsu-estély és zartkörű táncvigalom a lövöldéi nagyteremben, hol is a meghívók kívánatra előmutatandók. Bementi díjken a zene-estélyek alkalmával a lövész urak 10 krt fizetnek.

— *A helybeli lövész-egylet* 14-ére egybehitt r. k. közgyűlése a megjelentek csekély száma miatt megtartható nem volt. Hatása azonban mégis van. mennyiben — mint halljak — nézeteltérés folytán a főlövészmeister Schiffbeck Mátyas ur díszes állásáról lemondott. Nem akarjuk hinni, hogy lemondása elfogadtassék.

— *Városunk* szülő-birtokosai — férfiak és nők együttesen — e hó 12-én nevezetes gyűlést tartottak. A katonai hadgyakorlatok következtében időről-időre okozott károk megértése és jövőbeli elhárítása forgott szönyegen. Hosszas eszmecs ere után végre küldöttség kiküldésében állapotok meg,

TÁRCA.

Balassa Bálint.

— Irodalomtörténeti elbeszélés. — (Folytatás.)

XIII. A z e s k ű .

Kékeő-vár tornya a delet elharangozván, a családtagok a nagy terembe gyülekeztek, hol vész idején komoly tanácskozások, családi örömnepélyek alkalmával pedig rig áldomások s táncstélyek tartattak.

E régi ódon terem is tanuskodott az ősrégi nemzetség fényéről annál hitelsebben, mert itt nem költött mondai alakok, de valódi történeti hősök szerepeltek, kiket érvonyveink is tisztelettel emlegetnek.

Ott állott legdiszesebb helyen a nagyszerű családi törzsia, melyre ma, a XIX. század végéig legfelebb a régész és történet-búvár lelkesül, de még akkor, a XVI. században, az olygarehia fénykorában, rendkívüli becesel és fontossággal bírt; egy fekvő ázsiai-ős ügyéküből emelkedék ki az izmos törzs ezar ágával és lombjával, minden levélkéjén egy-egy név, kik a haza s király irántú hűségben tündököltek.

Körülte a Balassák arcepeasarnoka több századokra terjedő ősökkel. Legkivalóbb vala köztök IV. Béla nádor-ispánja, a rendületlen király jobb keze, ki a romba dült hazát ujra építette; majd nagy Lajos napolyi hadvezér; Mátyás kedvenc udvaronca; az erdélyi vajdák; szeremi, tengermel-leki, horvát bánok; zolyomi és nógrádi grófok; az első gyarmati báró s a mohácsi vértanú, Ferenc. E sok halott közt csak egy élő lény találkozik, Balassa János viruló ifjúságában, mint zolyomi főispán és császári főkamaras; mellette a már megdicsőült Sulyok Anna, a bájos, lelkes magyar holgy, ki hitestársát négy gyermekkel áldotta meg.

A díszesen felterített asztal arany-ezüst kupaik-, billikomoktól s kristály üvegektől tündökölt, melyekben a hegyaljai borok szebbnélsebb színeket játszottak. Közben-közben nagyszerű virág-

vázákban tulipánok, rózsák és violák, e század kedvenc virágai illatoztak.

A két család ismert tagjain kívül jelen voltak: Ilosvay és Görgei költők, mint Bálint nasznagyai, Zolyom- és Nógrádmegye küldöttségei, Barbarics György és Kéry Ferenc alispánok, Kubinyi Kristóf és Andabázy Andor főjegyzők, két bájos rózsabimbó, 10—12 éves leánykák: Mária és Anna, Balassa Bálint és Ferenc nővérei. Dobó Krisztina két korszoruleánya: Perényi Margit és Kornis Gizella, egyik szöke mint a havasok virága, másik barna, villogó szemű mint a napolyi signorak. Hát-terben cigányzene játszott bus magyar dallokat, félkörben a Balassa-ház hűbérései, uradalmi és megyei tisztjei, kapitányok, hadnagyok, várnagyok és apródok állottak díszes egyenruhában, teljes fegyverzetel s a mai ünnepélyre kikérték a szerencsét, hogy a vendégszozurut kiszolgálhassák epen egy, mint koronázás alkalmával a főrangú urfiak a királyi ebéden etéket hordanak s tányérokat váltanak, hisz Bálint urat is ma koronázzák meg tövises rózsával.

Az ebéd vidám pohár- és tányérsengés közt haladt; a zene lúgvan rezgett, hogy az élénk társalgást tul ne harsogja; majd az etékek számtalan sokasága következett; oly sok borsos, borbafótt, csipős, maró, fűszeres, erős nyálankás, melyeket a mai elkényeztetett gyomor nem lenne képes megemészteni.

A duszgadzad diszebéd közepe táján Kubinyi és Andabázy, a két megye főjegyzői kötelességöknek ismerték ősmagyar szokás szerént poharat emelni a házigazdákra és szeretet tisztelet főispánjaikért. A zolyomi jegyző a multra hivatkozott, a százados érdemekre, mert a Balassák mindig jó pásztorok lévén, hiven őrködtek a megye jöleté felett. Nógrád szónoka a jöröt mint felkelő napot üdvözölte, mely áldást, szabadulást fog a megyére arasztani, mely áldást, szabadulást fog a megyére arasztani.

E nyitányra megereadték a poharköszöntések. Áldomások és magasztalások szebbnélsebb címmel, nével tisztelet meg a jelenlévőket. Az öreg zolyomi grófból Bayard, a félelem és gancsueküllő lovag lett. Dobó István oroszianszívű Richard. Balassa Andor esabító Aleibiades, Balassa Ferenc

szigorú Cato. Aszódi lelkész római nagy agur s szent Agoston doctor. Bálint a vitez és zsoltáros, koronás Dávid. Sőt még Dobó Ferenc is kincses Dariussá varázsolhatott át.

A lovagias áldomások a hölgyekről sem feledkeztek meg. Dobóné D' Arc Johanna, Orleans hőselkü amazona-, Krisztina Petrarcha Laurája-, Kornis Gizella Paris világszép Helénájához s Perényi Margit Libussa tündér királynőhöz hasonlítottak; míg a két szende bimbó Mária és Anna is, Aurora-és Flórának, a hajnal s virágok búbajos gyermekeinek nevezettek.

Hegyalja zamatos nedvei mindinkább villanyoztak az idegeket s a felköszöntések és zajos közbeszólásoknak vége-hossza nem akart lenni. Később Dobóné hölgyeivel régi szokás szerént visszavonult, hogy a férfiak annál fesztelenebbül mullassanak.

De a két apa, Balassa János és Dobó István nem akartak, hogy a kedélyek tulcsapongjanak a józanság korlátain különösen most, midőn ily komoly ünnepélyes teendő varakozik reájok.

Intettek s az urak tiszteletteljesen felkeltek s követték házi gazdájokat oda, ahová vezette.

A hely, hová beléptek, hajdan kápolna volt. A gyönyörű oltárkép szent Margitot ábrázolta azon pillanatban, midőn a hatalmas Ottokár cseh király kezét és koronáját visszautasítja és a fátólt, a zárdai magányt választja. Másutt az új vallás rajongói, különösen Nemetországbán Karlstadt dühös követői a legszebb művészi remekeket tüzzre hánytak, összedarabolták, de a Balassák, habár hitet cseréltek, mégis kegyeletben tartak e szent oltárt, hol annyi századon keresztül a szent keresztiséget, az urvacsoat felvették s az oltársküt letették. A szigorú lelkész felszólítására, hogy távolítsassék el Margit arcepe, azt felélték, ez nem vallási, de nemzeti és családi emlék, IV. Béla király leányae, ki a nádorórsnek hódolattal tünője volt s esupán csak sűrű fátóllal leplezték le, hogy meg ne botránkoztassa az igaz protestáns szemeket.

A többi római egyházi díszítmények elvándoroltak a regiségtárba, esupán egy kerekasztal

mely a helybeli katonai főparancsnok előtt megjelene a szőlőket és gyümölcsösöket különös oltalmába ajánlja. A főparancsnok ur a küldöttséget a legszivesebb fogadás mellett biztosította, hogy a károsítás elhárítása végett a legszigorubb intézkedéseket teendí.

— *E hó 11-én este tüzet jeleztek s általános volt a hiedelem, hogy a bankói fürdő ég.* A tűzoltók gyorsan a helyszínre siettek. Utközbén meggyőződtek, hogy a vész Belán pusztított. 8 ház égett le.

— *A városunkba e hó 8-án esti 8 órákor leszállt léggolyót Eperjesen — mint az ottani „Felvidék” írja — ugyanaznap esti 6 óra, és 40 pór boesátoltak el utjára.*

— *A nevű pék afölötti bujában, hogy esekély adósság miatt ellene végrehajtás lön intézve e hó 10-én kétszeres gyilkosságot kísérelt meg. Először gyufáról szedett phosphor oldatot ivott, azután vizet töltött pisztolyt süttöt el magára. A lövés nem talált; a phosphor hatása pedig gyors orvosi segítség által megakadályoztatott.*

— *Gyermeki meggondolatlanság s vasottság folytán A. korcsmáros kocsisa e hó 9-én reggel, kinek lovát egy 12 éves ismeretlen fiú oldalról megcsapta úgy hogy az félre ugrott, a lóról leesvén, súlyosan megsérült. A szerencsétlennek, mikor a Hegedűs-féle gyógytárba hozták orrán száján serkedett a vér s csak nagy nehezen tudták eszmeletre hozni. Most a kózkórházban fekszik.*

— *Jól megjegyzendő, az „A.-K.-Közlöny” szerkesztője, Timkó József ur, ki multikori békebírói indítványunkra megretirálván, maga puzál. darabontja, ifj. Kónya mester által puskázta ellenünk és fenyegetőzik. Ezt az önmagával való tisztábanlétel hozza magával. Hogy hogyan puskázta, azt bizonyítai mai vezércikkünk. Montesquieu szerent: „Quand on court après l'esprit, on attrape la sottise.” „Amidőn az ember az éleket kergeti, ostobaságot követ el.” Probatum est mindkettőjükön.*

— *Angliában a „kilenc-farkú maeska” név alatt ismert korbácsot ismét alkalmazzák a gonoszok megfenyítésére. Bizonyos természetű egyénekkel szemben nálunk is elkelne.*

— *Hír szerent városunkban is vannak oly emberbarátok akik soha öznesből nem cselekesznek semmit, de tökélik nagyobb gyümölcsözöttése végett pénzeiket mégis csupa önzetlenségből éventékné csaknem 20 százelekre adják ki. — Utána fogunk jární: ha valljon ez is a világ nagy építő mesterének dicsőségére történik-e? Gőmör-megye közönsége elhatározta az ilyen önzetlen emberbarátok közmegismertetését. A mi municipiumunknak is nem lenne-e jó követni a példát?!*

— *A magy. kir. állam-vasutak igazgatósága fiatal műszaki erőknék a gyakorlati gépészeti szakban való kiképzetésre alkalmat nyújtandó, a*

műgyetemi tanfolyamot végzett és magukat a gépészeti gyakorlati téren kiképezni óhajto hazai fiatal egyéneknek 1 frt. 20 kr. napidíj mellett a budapesti főműhelynél „műhelygyakornoki” minőségben leendő alkalmaztatását határozta el. Erről a jelentkező óhajtok oly megjegyzéssel értesítettek, hogy a felvétel iránti folyamodványok, a műgyetemi tanfolyam bevezését igazoló bizonyítványok kíséretében a központi igazgatóság D. gépészeti szakosztályához (Múzeum-utca 2. sz.) intézendők.

— *Mezős püspökünk o miga felüdülési körutjából szerencsésen visszaérkezett!*

— *A magyar orvosok és természetvizsgálók előpataki gyűlésének a kitűzött időben megtartatása ellen legkisebb akadály sem létezik. Azon késza hir, mintha az erdélyi részekben choleraesetek észlelettek volna, mérőben alaptalan. A közlekedés is mindenütt Előpatakon és vidékén, ugy egész Háromszéken, Brassó vidékén és Czikszeiben a legbiztosabb. Csakis Borszék környékén történtek némi megtámadások Moldvából beütött egyének részéről, — azonban a kiszállott sok katona azon környéket is kitisztítván, a közlekedést ott is biztosította.*

— *A philadelphiai vilákiállításon résztvenni óhajto iparosok felhívja a budapesti kereskedelmi és ipar-kamara, hogy jelentkezzenek a kamara helyiségében (Mária-Valéria-utca új tőzsdeépület 2. emelet) legkisebb szeptemb. 1-én vagy levél útján, vagy szóbelileg. Jelentsék be: mit akarnak kiállítani, hogy az államsegély a részvétel mérvéhez képest keressék ki. Egyszermind azon nézetünk ad a felszólaló kamara kifejezést, vajha leginkább oly specialis magyar tárgyakat állítanak ki, melyek meghonosítása az amerikai piacon remélhető.*

— *A városunkban is jól ismert jeles művész Révész György akad festő f. ho 10-én élte 55-ik évében mellvízkórban S.-A.-Újhehlyt elhunyt. Nyugodjék békében.*

— *A párisi csillagda jelentése szerent üstökös közelg és a derült égen szabad szemmel is már látható délnyugati irányban.*

— *A fővárosi árvizkárosultak javára adakoztak*
 Holländer T. 2 frt. Nagy L. 1 frt. Markó L. bók. 2 frt. Danilovics M. 5 frt. Münster K. 2 frt. Portner 1 frt. Feldmann I. 1 frt. Hanzer A. 1 frt. Spielmann 2 frt. Klein B. 2 frt. Löffler L. 2 frt. Lipschitz A. 1 frt. Zilinszky K. 1 frt. Spöner 1 frt. Polák F. 1 frt. Török S. 2 frt. Havács 2 frt. Saarossy Kapeller 4 frt. Ereös J. 1 frt. Weichhart K. 1 frt. Vadász J. 1 frt. Keményffy J. 1 frt. Eszter D. 1 frt. Eliseher K. 5 frt. Feldheim K. 2 frt. Ferdinandy B. 1 frt. Petrányi J. 1 frt. Maffei G. 5 frt. Schell báró 10 frt. Domej J. 1 frt. Török A. 1 frt. Hallyó 1 frt. Semsey M. 1 frt. Gácsy A. 1 frt. 10 kr. Hutterer J. 1 frt. Illés K. 2 frt. Hoffmann M. 1 frt. Zsitkovszky 1 frt. H. B. 2 frt. Dr. Alexy 1 frt. Brody F. 4 frt. M. K. 1 frt. Zigman H. 2 frt. Böhm Gy. 1 frt. Münster Gy. 1 frt. Fuchs és Marmorstein 2 frt. H. C. 2 frt. A multkor kimutatott 285 frt. 50 krral 373 frt. 60 kr. (Folytatjuk.)

tárgyai legyenek gyermekeink s leendő unokáink s a Balassa- és Dobó-ház szadaktól ragyogó címerei egy botrányos per által bemocsokoltassanak.

Ünnepélyes néma csend lett. Az öreg Balassa János szavai mindenkit meghatóttak.

Most egyenként és fejenként felkérlek titeket, nyilatkozzatok az Ur asztala előtt. Kékeői és balassagyarmati báró Balassa Andor! Isten nevében kérdezlek, van-e kifogásod e házasság ellen?

— Boldog vagyok, hogy beleegyezésemet adhatom.

— Báró Balassa Ferenc, kedves fiam! felelj.

— Lelkiismeretem nyugodt, örömmel üdvözölöm e frigyét.

— Kegyelmed Dobó Ferenc-uram, Krisztina nagybátyja, mit szól hozzá?

— Tekintve a körülményeket, — felelt vonatva s ravaszul a fukar — habár figyelemremlő kitogásokat tehetnék, mégsem mondok ellene.

— Határozott választ kérünk, feleljen igaz hitére, beleugyuszik-e a házasságba?

— Igen, én Dobó Ferenc, beleugyuszom.

— Tiszteletes Aszodi Mihály-uram, egyhá-zunk híres hittudora, feleljen mint igaz keresztény, lehetséges-e e házassági eskü végrehajtását törvényesen eszközölni? Nem követünk-e Isten elleni bünt azáltal?

— Én a magam és több tudós egyházi férfi véleménye szerent az esküvő mátkákat megáldom s a felelősséget az Ur szine előtt magamra vállalom.

— Így tehát még egyszer és utoljára kérdezem, valski nem tiltakozik-e még? Az órástétel holnap már késő leend.

Senki.

— Ugy rendben vagyunk. Alispán, főjegyzők, Hovszay és Görgey urak legyenek tanuk, hogy a rokonok minden ellenmondás nélkül közakarral beleegyeztek a báró Balassa Bálint és Dubó Krisztina közt kötendő házasságba. Kubinyi Kristóf főjegyző ur, legyen szives írásba foglalni e két családnak egyhangu nyilatkozatát s fejezze ki ünnepélyesen, hogy valamint most, úgy jövőre sem haborgatják a Balassa Bálint-párt: sem azok öröksei ellen kételyekkel és követelésekkel nem

A helybeli k. főgymnásium e tanévi zárünnepélye az egész tantesztület s az összes ifjuság által számos szüle e tanügybarát, mint vendég, jelenlétében m. hó 31-én tartatott meg — a gym. épület nagy termében, horá az ifjuság s a tantesztület tagjai valamint mások is az előzetesen bemutatott hála-adó sz. miséáldozat után gyűltek együvé. Benedek Ferenc ur, az intézet köztisztviselő és általános szeretetben részesülő igazgatója az ünnepély méltóságának s jelentőségének magaslatán álló jeles beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt.

Feltüntetted, hogy, — ha már egyes embernek szükség, mikép nevezetesh forduló pontokon multjára visszatekintve számot vessen magával, — mennyivel elkerülhetlenebb ez testületek, intézetek életében. Ez eszme tüzetes kifejtése után áttért az ünnepély jelentőségére, mely ünnepélynek célja a jó magaviselet, a szorgalom s előmenetel, szóval az erkölcsi érdem jutalmazása egyrészt, míg más részt ez ünnepély azokra is hatni törekszik, kik bármi okból nem feleltek úgy meg, mint kellett volna! — Erre felolvasztattak az egyes osztálybeli érdemsorozatok, kiosztattak az egyes jutalmak s miután az igazgató ur az ifjaknak jövőre nézve is a jónak, szépnék s igaznak szeretetét és becsületét tapintatosan oktatólag szívökre kötötte, az ifjuság nevében Brabetz Sándor tolmácsolta az ifjuság szeretetét és hálaérzetét. — Kétségtelen az, hogy ki ez ünnepélyen jelen volt s ki figyelemmel átlapozza az intézet ez évi tudósítványát, mely a legnagyobb gondnal az intézeti élet minden mozzanatáról számot adni törekszik, lehetetlen, hogy meg ne győződjék, mikép ott, hol a tanügyre, az ifjuság erkölcsi és ismeretbeli előmozdítására oly módokon hatni sietnek, mint e tanítézetben — ott a tanügy mindenestetre jó kezekre van bízva s az intézet mintaintézetnek méltán tartatik. — A tudósítvány beesét emeli a *Koztka Victor* tanár tollából folyt jeles értekezés e cim alatt „Olvasuk-e Cicero leveleit a gymnásiumokban?” A felvett kérdést vonatkozással az ember összes viszonyait átkaroló életkörükre — u. m. ember-, barát-, apa- és polgári körre — tárgyalja. Meglett emberek is tanulhatnának belőle s figyelemmel átolvasva vajha kivetkőznének azon igen ártalmas előítéletből, elfogultságból, mintha a latin nyelv s a latin classicusok az ifjak jövő életét tekintve csupán csak lom volnának, melynek a gyakorlati életben semmi haszna nincsen. Pedig számos ily szülő van, kik elég vigyázatlanok e gondolkodásmódot gyermekeik előtt is elárulni. A második értekezés a „tanítézet történelme” a legújabb időig. Erre még alkalmilag visszatérünk. Terünk — fájdalom — nem engedí, hogy e jeles tudósítvány egyéb tartalmát is megismer-

lépnek; sem vagyonok-, sem szabadságukban, sem becsületökben meg nem támadják; azokat törvényes és természetes rokonoknak ismerik s mások által is elismertetni kívánják s bármely egyházi, vagy világi hatóság ellenében erőlesen védelmezik s utódaik által is védelmeztetik. Isten minket úgy segéljen!

Kubinyi Kristóf uram egy cifrán faragott fapadra kuporodván, kedves kartársával, Andaházyval megbeszélte és fogalmazta a fontos okiratot. Biztonság okáért a Nagy Lajos király korabeli eskümtára oly égbekéltő átkozódásokkal fűszerezte meg a szerelem e gyönyörű szövetségét, hogy a jelenlevők hajszájai felfelé meredeztek.

„Végnapunkon úgy vesznék el szörnyű halállal, a föld tetemeinket úgy fogadja be s harmadnapon ki ne dobja, Isten országát az utolsó ítéleten úgy lássuk s a pokol által úgy el ne temetessünk s örökre magvaszakadtak úgy ne legyünk, mint ezen szerződést mindenkor igaznak, szabadakarattal kötöttnek, törvényes érvényűnek nyilváníttuk s utódaink által is kötelező erejűnek tartatni elrendeljük s ha valaki az új házások, vagy gyermekeik védelmére törne, az igazságot a törvény előtt megmondjuk: sem irigységből, sem gyűlölségből őket és örökösöiket becsületökben, jószágukban, békéjükben meg nem károsítjuk. Az igazat meg nem hamisítjuk s a hamis tanúságot nem igazoljuk; sem adományért, sem félelemért, sem barátságért e mai végzést megváltoztatni, vagy megsemmisíttetni nem engedjük. Amen.”

Fzután felolvasztatván az okmány, aláíratott balról a Balassák és Dobók, jobbról öt tanu által; majd címeres gyűrűikkel s kardmarkolatokkal megpecsételték s így minden törvényes kellekkel hitelesítették.

— Istennek hála! szolt Dobó István, leányom jövője biztosra van. Nincs többé mitől rettegni.

— Gondolod? mormogá magában Dobó Ferenc, eljő az idő, midőn e szinpad jelenetét nevetéses bohózatá törpitem.

Balassa János intett. A várnagyok feltárták a szarnyajtókat s Dobóné viruló helyeitől kísértve megjelent. (Folyt. köv.)

teszük. Csupán azt emeljük ki még, hogy 23 tanuló közül, kik érettség vizsgálatra jelentkeztek, 22-en éretteknél találtak s hogy a tanerők száma 18. az összes ifjúság pedig az év végével 333 volt.

— A Kassai állami főreáltanoda értesítőjéből 1874-5-re kiemeljük a következő statiszt. adatokat: működés az intézetben 21 tanár s tanult a tanév végéig összesen 416 ifju, kik közül 397 magyar, 16 német, 2 ruthen s 1 cseh volt.

— Kassa sz. kir. város ipar-rajztanodájának értesítője az 1874/5. tanévben. Tanítást nyert különböző foglalkozású iparos tanuló, összesen 229.

— A Kassai izraelita főelemi tanoda értesítője szerint (1874/5-ről) mind a négy osztályban (az első kezdőkre és haladókra volt osztva) tanult ifju s leány: összesen 149. Kiemelendő a bőkezűség, melylyel az illetők megfelelő iskolaépület létesítése iránti érdeklődésüket bizonyították.

Irodalom.

Az „Uj Idők” című szépirodalmi, társadalmi és művészeti hetilap (divattarcával) 32-ik s augusztus 7-iki száma a következő válogatott tartalommal jelent meg: „Levelek egy leányhoz”, Reviczky Gyulától; „Egy szép gyermeknek” (ered. költ.) Bartók Lajostól; „Egy pikáns történet” (ered. elbeszélés) Szulyovszky Etelkától; „Edward Gray” (Tennyson költeménye) S. J.; „Hitelezők, mint házasságszerzők” (Sacher-Masoch elbeszélése); „Pillanatnyi igazságok” (Vaccaro Emil elbeszélése); „Az utolsó fejezet” (Halévy Lajos rajza) Liszka Belától; „A játékonyság anyja” (Janki Györgytől); „Irodalmi, társadalmi és művészeti hírek.” — A boricékon: Előfizetési felhívás a „Milyenek a nők?” című munkára (írta Benedek Aladár), divattárcá-üzenetek, vidéki élet, Hymen, szamrejtvény, betűtalány, a szerkesztő nyílt válasza, szikrák, vegyesek. Ez — igen kedvelté vált csinos hetilapot szerkesztő Benedek Aladár s előfizetési ára negyedrét 2 frt 50 kr: félévre 5 frt. Megrendelések a kiadóhivatalba, Budapest: Zöldfa-utca 10. sz. II. emelet 15. ajtó intéződének.

Művészet.

— Az „Apollo” című zeneműfolyóirat negyedik kötete legújabbban megjelent 8-ik száma tartalma: 1) Dal szöveg nélkül Doppler Ferentől. 2) Két régi magyar nota: I. Pap Szász andalgója, II. Martinovics induló. Zongorára átírta Wachtel Aurel. 3) Nefejejtis, keringő, Nagy Belától. 4) „Gyalog utam kerek földön messze jár”, ének és friss magyar. Thern Karolytól. — A boricékon: — A zene történelméből Händel élet-és jellemrajza Kapi Gyulától. — Mátray Gábor. — Vegyes. — Zeneműjegyzék. — Előfizetési ár egész évre (mintegy 100 válogatott zeneműre) 6 frt, félévre 3 frt. A jelen szám 1 frt-ért külön is megszereshető. Az előfizetés vidéken legcélszerűbben a postahivataloknál postautalványozás útján eszközölhető, Budán — az „Apollo” kiadóhivatalában, iskola-utca 681. sz. a. Minden eddig megjelent szám és kötet folyton kapható.

Közgazdaság.

— *Sarlók és kaszák élesítéséről.* Mennyi hasznaltalant időtöltéssel jár különösen az aratás idején a

kaszák és sarlok élenek megkialapítása, az minden gazda előtt ismeretes. A kaszalevélés mütétét Franciaországban már több év óta igen célszerű eljárással néhány perc alatt elvégzik. Ott a vágó szerszámot ugyanis használat előtt félórával vízbe teszik, melyhez $\frac{1}{30}$ -részes kénsav van vegyítve és ezután a legpuhább homokkövel néhány fenés elég arra, hogy a vágóeszköz egész metszlapján egyformán kiélesítsék. Nem árt, ha a kasza és sarló tovább hever is a vastartalmu vízben, csak aztán tisztára és szárazra le kell törölni. Ha tehát a munkások a reggelizés alatt ezen egyszerű s a-mellett olcsó eljárást követnék, mennyi időt kímélhetnének meg s a mellett eszközeiket sem rontanák el úgy, mint most.

A kemény- vagy acél-üvegről.

Az eddigieken kívül ismét több új módszert találtak föl az üveg keményítésére nézve. A braunschweigi Huch Ede Angolországban ápril 13-án szabadalmi kérvényt adott be az általa javított lap-és üresüvegek gyárthatása, valamint az ehhez megkivántató olvasztó kályhák (huták) felszerelése iránt. És a „Glashütte” szerint a Schaffgotschei gróf Jozefin-hutája igazgatójának, Pohl urnak máris sikerült egy oly vadászkalocsot gyártani, mely szilárság és tartósság tekintetében minden várakozásnak megfelel. Pohl, az üvegtüszítésben elismert szakember, azon reménynek ad helyet, hogy a lehetőleg keményített üveg a legtöbb hasznalati cikk elállítására alkalmazható leendő. Az eredeti feltaláló Royer de la Bastie-n kívül, kinek szabadalma m. é. augusztus 12-ről van keltező — a keményüveg készítése módját ismerik meg: Dr. Siemens (Dresdában). Mensel R. (Geiserdorfban) és Pieper mérnök, kiknek szintén van reá szabadalmok. Csillagászati műszerekre s látszereszi tárgyakra Berlinben Stahl alkalmazza a kristályüveget. Dr. Bauer is Bécsben számos kísérletet tön a kemény üveg elállításának módozatai és használhatósága fölött. Legközelebb Bastie részletes ismertetéseket tett találmányáról. Ezek szerint nem minden folyadék alkalmas az üveg keményítésére. Az alkalmasakat számos kísérlet által kellett kutatni s azok közt ismét válogatni. Némelyek megkötöttetik, ismét mások megtiszterezik az üveg keménységét s vannak oly folyadékok is, melyek ötvenszeresre emelik azt. Azután a fürdő összeállítás (minthogy csupán egy vegyület soha sem használhatók) és a hőmérsék nagy fontossággal bírnak. Nem csakélyebb fontosságú az üveg minőségére nézve a vegyszeti összeállítás. Mindezen körülmények tanulmányozása több évbe került. A műtermi (laboratóriumi) kísérleteket a gyakorlatban is érvényesíteni kellett. Készletek s eszközök voltak feltalálendők, melyek a felrob-

banást megakadályozzák, anélkül, hogy a hőmérsék kisebbítették. Továbbá rendszeres s különös eljárás szükségeltetett ahhoz is, hogy az üvegtárgyak, ámbár teljesen folyékony anyagból kepeztek, a kivánt alakot ne csak felvegyék, de megis tartásák. Mindamellet Bastie azt hiszi, hogy ha a szabadalom lejártával a kemény és kristályüveg készítése általánosabbá leendő, annak ára is csökkeni fog s nem kerülend sokkal többre, mint a közönséges üveg. Ki van már eddig is mutatva, hogy 24 óra alatt 15 frenyi tűzi anyaggal 800—1000 darab óraüveget lehet keményíteni. Vonatkozva az új találmány használhatóságára, nagy fontosságúnak ígérkezik a konyhára nézve is, mivel a nem minden veszély nélküli érecedényeket kizsoritandja. Felhasználandó leendő csövezetek (vízvezetékek) berendezésére is, mint-hogy a legkeményebb nyomást is kiállja. Az üveglapok csakélyebb vastagságban lesznek majd elállíthatók, s ezáltal az üvegeknek lehető legáltalános használatbáhozatala elemozditatik. Sőt a házak fedésére s a lakásoknak — eddig a lakók egészségére kevés sulyt fektető eljárás mellőzésével — célszerűbb és egészségesebb berendezésére az első lépés meg lesz téve. Joggal üdvözi hát a „Deutscher Amerikan. Gewerbe Ztg.” a keményített üveg korszerű találmányát, minthogy ezuton is egy segédészköz nyújtatik az embernek magát magasabb polera emelni. Amit az állam és család minden körülményei közt oly szükségesnek tartunk, az az épületben: a világosság, világosság, minél több világosság! (Z)

Szabad a vásár! *)

Az „Abauj-kassai Közlöny” és „Kaschauer Zeitung” legutóbbi számai az iskolásoknak aug. 2-án tartott zártüléséből, személyemre vonatkozólag az iskolások határozatát közölték anélkül, hogy a tényálladékok csak legtávolabbról is érintettek volna. Miután ezen úgy az „abaujmegeyi iskolatanács”-nak van átadva, csak a tanácsnak az érdemben hozott ítélete után fogom az egész tényálladékok okmányokkal együtt a közönség tudomására juttatni. Addig azonban bármit is írjanak személyemet, vagy állásomat illetőleg, számukra válaszom nincs.

Kassa, augusztus 8. 1875.

Gyurász Gyula.

Szerkesztői mondanivalók.

A „lapszemle” című cikket kényszerültünk a jövő szám számára eltenni.

*) E rovattal közérdekű felszólalásoknak díjtalanul engedünk tért. A felelőség a beküldőt illeti. Multrori lapunkból e felzólalás helyszüke miatt maradt ki. Szerk.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Klekner Alajos.

H I R D E T É S E K.

Pályázat.

Kassa sz. kir. város közégi tanodájánál a jövő 1875/6. tanévre a következő tanszerek lesznek betöltendők:

a) A polgári tanodánál egy rendes tanári állomás a nyelvészet-történelmi szakaspra évi 900 frt fizetéssel, 200 frt lakbérrel s 100 frt évtizedi járulékra való igényvel.

b) A polgári leánytanodánál egy rendes tanárnői állomás a nyelvészet-történelmi szakaspra évi 700 frt fizetéssel, 150 frt lakbérrel s a tizedévi 100 frt járulékhöz jutathasi joggal.

c) Az elemi leánytanodánál egy rendes tanítónői állomás évi 600 frt fizetéssel, 150 frt szállással s 100 frt évtizedi járulékra való igényvel; esetleg egy rendes, évi 400 frt alsóbbfokú fizetéssel, 150 frt lakbérrel, a felsőbbfokú fizetésbe való előléptetési s az évtizedi járulékra való igényvel összekötött tanítónői állomás.

A megválasztottak csak jó sikerrel eltöltött három próbaév után fognak rendes állomásaikon véglegesen megerősítettetni.

Az a) alatti állomásra pályázótól a nemzet nyelvnek tökéletes bírása okvetlenül megkivántatik; a rajzban, vagy a testgyakorlatban való oktatási képesség pedig előnyt fog nyújtani.

A folyamodványok, melyekben az életkor, végzett tanulmányok, a magyar nyelvnek mint oktatási nyelvnek teljes bírása, a tankepesztés s az eddigi szolgálat kimutatandó, f. évi szeptember 18-ig az iskolaszékhez címzetten előlírtok küldendők.

Csak azon pályázók kérvényei vétetnek tekintetbe, kik személyesen mutatják be magukat; az elemi leánytanodához folyamodók pedig a szeptember 20-án tartandó pályázati vizsgára is tartoznak megjelenni, kivéven azokat, kik e követelménynek a mult évi pályázat alkalmával már eleget tettek. Kassán, 1875. évi augusztus hó 6-án.

Szikay Lipót,

iskolaszéki elnök.

88 1—3

7330. p. 75.

89 1

656. sz. t. el.

91 1—3

Hirdetmény.

A Kassai királyi törvényszéknel 1875. évi július hó 2-ik napján a kereskedelmi egyéni cégek jegyzékébe beiktattott Halmovits Jozsef, f.-mérai vegyes kereskedő és cegbiráló e ceg alatt:

„Halmovits József.”

Kelt Kassán, a kir. törvényszéknel 1875. július 20-án.

Teleky Péter,

kir. törvényszéki elnök.

Török Lajos,

h. jegyző.

Pályázat

A Kassai kir. törvényszéknel megürlt, s 300 frt ösztöndíjjal javadalmazott joggyakorlói állomásra.

Felhivatnak a pályázni kívauók, miszerint a kellő, s különösen általánvizsgálati s nyelvbeleni jártasságokból bizonyítványokkal felszerelendő bélyeges kérvényeiket folyó évi szeptember hó 12-ig hozzám adják be.

Kelt Kassán 1875. évi augusztus hó 12-én.

Teleky Péter,

kir. törvényszéki elnök.

7762. sz. p. 75.

90 1

Hirdetmény.

Szmrecsányi László kassai királyi közjegyző jel nese szerint közjegyzői rodadat folyó 1875. évi augusztus hó 1-én nyitván meg, ez az 1874. évi XXXV. t. c. 15. §. rendelkezés kepest közhírre tetetik.

Kelt Kassán, a kir. széknel 1875. évi július hó 31-én.

Teleky Péter,
kir. törvényszéki elnök.

Epen most jelent meg magyar fordítása a hírneves, igen tanulmányos könyvnek: 44 17—20

AZ ÖNMEGÓRÁS.

tanácsadó minden korbeli férfiaknak, Laurentius-tól. — Számaltanszor bebizonyult tapasztalás folytán!) a

Gyöngeségi

állapotoknak a finemző tagokban, ideges bajokban sat. mint a rongáló önfertőzés és faji kleszpangások következményének. — Mándu könyvtárunkat, jelszóló Kókai Lajosnál, Károly-utcaiban, Ára 2 frt 30 kr.

A közönség óvatik bizonyos utánasoktól és majmolásoktól e könyvben nevez, melyek a közönség elámtása tekintetéből még hirdetményem szözerentől leírásig is terjednek. Azért nyíljelen mindenki arra, hogy könyvem eredeti 35. kiadását

Laurentius-tól

kaphassa, mely egy 8-adrét 208 lapos kötetet képez

60 bonctani ábrával, acélba metszve és a szerző név-bélyegével van pecsételve.

Laurentius tanár.

Legjobb minőségű vizálló cement

Benczúr eperjesi cementgyárából, 48 15—20

Mogyoróskán (hanusiálvi posta.)

Kapható:

Kassán	Fleischer és Schirger	uraknál,
	Laszgallner Agost	urnál,
Eperjesen	Linkesch Samu	"
	Luchs Ede	"
Iglón	Schmör T. és C.	"
Göllniczen	Szentistványi F. J.	"
Késmárkon	Demiani Gyula	"
Sz.-Váralján	Steller Nándor	"
Lócsén	Justus B. G.	"
	Lányi Gusztáv	"
Rozsnyón	Nehrer Mátvás	"

Hirdetmény.

A felsőmagyarorsági népgazdasági kölcsönös hitel- és takarékegyelet igazgatója által az 1875-ik évi XXXVII. törv. cikkely alapján ezenel közhírre tetetik, miszerint, a nevezett intézetnek lefolyt ültet-évi „Merleg”: az „igazgatói jelentéssel” egyetemben, folyó évi augusztus hó 20-ától 28-ig bezarolag az intézeti hivatalos helyiségben, d. e. 9 órától 12-ig, d. u. pedig 3-tól 4 óráig, közöszerele kitétetik és mindenki áltai: betekinthető leendő.

Ezen sikkommal figyelemtetnek az egyéti részjegybirtokosok, minté a törzsbetűti könyvecskének előmutatása mellett, az igazoló jegyeket, az igazgatói irodában fúttas Szilcz-ház, 22. szám alatt f. évi aug. hó 28. d. e. és d. u. valamint aug. 29. d. e. megkaphatják.

Kassán, 1875-ik évi augusztus 16-án.

92 1

Az igazgatóság.